

HUS MED HISTORIA

ERNSTS OCH DAGNYS HUS

Kvartersbeteckning: Slupen 3a

Detta f.d. lotshus tillhör en av de absolut äldsta byggnaderna i Fjällbacka. Det uppfördes ursprungligen i slutet av 1700-talet av lotsåldermannen **Jonas Berggren** på Storön (den största av Väderöarna). Storön var sedan mitten av samma århundrade lotsplats och känns igen på lotsutkiken på öns högsta punkt.

Om inte en dramatisk händelse hade inträffat den 11 augusti 1829, så hade huset troligen fått stå kvar på Storön och fallit i glömska. Just denna olycksaliga dag förläste den danska spannmålslastade jakten "Maria" från Hadersleben i Flensburg vid Skitrarna sydväst om Väderöbod. (Skeppare var J.J. Ifwersen) Samtliga ombord omkom. Sedan man funnit en tom sjömanskista i lotsåldermannens fähus på Storön, åtalades bland andra **Jonas Berggren** och hans son **Johan Petter** för vrakplundring vid Kville Häradsrätt i Rabbalshede. Epilogen på vad som skulle komma att kallas Westbecks målet efter dykerikommissarien vid Strömstads dykeridistrikt, fänriken Jonas Westbeck (vilken av olika anledningar hyste agg till Berggren) blev, att far och son Berggren frikändes efter att hovrätten hade fastställt häradsrättens dom. Deras avsked från Lotsverket lär ha återkallats, men Berggrenarna återtog aldrig sina arbeten som lotsar på Väderöarna.

Vad man vet, så flyttade fadern **Jonas** till sitt hemman på Rödsholmen på Hamburgö, medan sonen **Johan Petter Berggren** (1809-1888) flyttade just detta hus till Bringebärsholmen strax utanför Fjällbacka. Då det enligt samtida uppgifter rådde brist på färskvatten på ön, så flyttades huset efter en tid in till Fjällbacka till den plats där det står idag. Detta hände troligen omkring år 1850. Den rejäla stengrunden - med samma mått som huset har idag - finns fortfarande kvar på östra sidan av Bringebärsholmen. Däremot finns det beträffande husets ursprungliga plats på Storön endast vaga teorier. Det skall ha legat till höger om "början på stigen" i buskaget, som leder upp till lotsutkiken. Intressant att notera är, att det förr var relativt vanligt i Bohuslän att "flytta med sig" sitt hus. Ofta hade det att göra med de olika sillperioderna eller helt enkelt var man hade sin utkomst.

I mantalslängden från 1855 finner man att skepparen **Johan Petter Berggren** då bodde här i huset tillsammans med hustrun **Johanna Christina f. Olsdotter** (1822-1901) och familj.

På 1880-talet stod Johans och Johannas son, sjömannen **Johan August Berggren** (1833-1882), som ägare.

På 1920-talet var städerskan **Anna Olsson** (1869- 1956) skriven här, liksom **Josefina Joelsdotter Hansson** (1865-1939), som var änka efter torparen Evald Hansson (död 1919) fr. Trättelanda

Josefinas hade två barn. Det var de legendariska syskonen **Ernst Hansson** (1893-1967) och **Dagny Hansson** (1904-1983). Han var renhållningsarbetare och hon var vattenbärerska.

Vilken Fjällbackabo vet inte vilket Ernsts och Dagnys hus är? Det finns många härliga historier om dessa syskon. Efter det att först Ernst och sedan Dagny gått bort utan arvingar, såldes huset av allmänna arvsfonden 1983. Fram till 1986 bodde ett yngre par från Stockholm här, men sedan 1986 är det åter i västsvensk ägo.

När detta hus genomgick en renovering i mitten av 1980-talet, så fann man rejäla väggar av timmer blandade med diverse vrakgods samt gamla dagstidningar som tätningsmaterial. Dessutom hade troligen någon av timmermännen gömt ett mynt från salig konung Oscar den I:s tid på 1840-talet. Fasaden mot norr består troligen av originalpanel och av Bohusläns museum i Uddevalla betecknas denna som unik. Att våra förfäder var en aning kortare i lästen kan man se på dörren från den lilla hallen in till köket, som är endast 157 cm hög och dörren in till storstugan som är 167 cm.

Tänk om bara väggarna kunde tala!